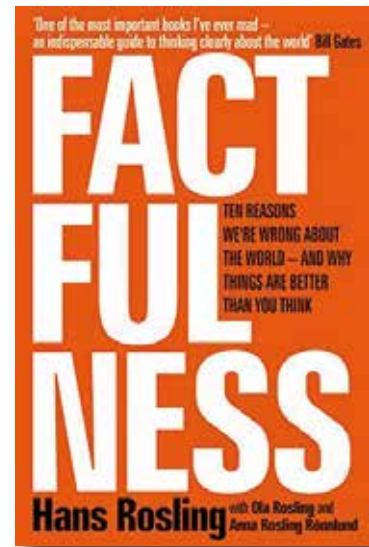

Lectures recomanades

"*FACTFULNESS, deu raons per les quals estem equivocats sobre el món*"

Hans Rosling,
amb Ola Rosling i Anna Rosling Rönnlund

Les persones, de manera sistemàtica, percebem la realitat que ens envolta de manera equivocada. En part és degut a que el gruix d'informació que rebem la rebem ja esbiaixada (el dolent sempre és més morbós i interessant que el bo); per un altra banda, per la nostra pròpia incapacitat d'apuntar-nos al món de manera objectiva i veraç. La combinació de tots dos elements fa que, per exemple, davant la pregunta de com ha evolucionat la taxa de pobresa en el món en els últims vint anys, un gruix de la població, sense importar país o grau acadèmic, contesta que aquesta s'ha duplicat quan, en realitat, gairebé s'ha reduït a la meitat. Aquesta tremendament pobre, -un ximpanzé ho faria millor-, aproximació a la realitat inclou altres assumptes com la millora de l'educació, el medi ambient o la desigualtat. Aquests resultats, sistemàticament equivocats, han constituït l'objecte d'estudi del llibre de l'investigador **Hans Rosling** de l'ambició i importantíssim llibre *Factfulness: Deu raons per les quals estem equivocats sobre el món*, co-escrit amb Ona i Anna Rosling.

Una primera hipòtesi podria ser la manca d'informació, alguna cosa feble, ja d'entrada, si tenim en compte les possibilitats que ofereix el món digital. Però és que els descobriments de Rosling van més enllà. L'investigador suec es va adonar que, fins i tot després de les seves xerrades divulgatives on facilitava les dades reals sobre pobresa i altres assumptes, en concloure la seva intervenció, els assistents seguien mantenint com certes les seves creences inicials. Això es donava fins i tot entre audiències amb elevat nivell acadèmic i líders mundials. És cada vegada més palmari el refractari que podem arribar a ser davant les dades empíriques que no confirmen les nostres opinions, el famós biaix de confirmació, al que s'uneixen molts altres mecanismes i obstacles que dificulten la manera en la qual aproximem la realitat.

El cervell és l'òrgan que ens permet interpretar la realitat; es tracta d'una espècie de lent de curvatura extremadament sofisticada, modelada pel temps, que si bé resulta enormement efectiva per assegurar la nostra supervivència

com a espècie, no sempre ens ofereix el millor enfocament de la realitat. Al contrari, de manera sistemàtica deforma les nostres percepcions: en alguns casos, aquests biaixos ens condueixen a sobre-simplificar la realitat, en altres, simplement a destacar aquells aspectes en el nostre entorn que confirmen els nostres prejudicis i, al mateix temps, ignorar sistemàticament els fets i dades que posen en dubte les nostres creences.

Un dels biaixos que més pot arribar a empobrir la nostra visió de les coses és la nostra tendència a compartimentar les coses en categories binàries i contraposades, com quan dividim el món, o qualsevol economia, entre "rics" i "pobres". Es tracta d'una distinció tremendament pobre que entorpeix enormement l'anàlisi i bon judici respecte una enorme varietat de qüestions econòmiques. Un biaix que, a més, s'amplifica amb la nostra tendència natural a observar la realitat des d'un únic punt de vista, la nostra propensió (gairebé patològica) cap a l'exageració, a culpabilitzar a un tercer, la generalització excessiva, o la nostra tendència general a sobrevalorar el destí, és a dir la idea que les coses són i evolucionen per forces inexorables i alienes a la nostra voluntat.

Es tracta d'un llibre sorprenent, escrit amb gran agudesa i enginy, i farcit d'exemples i de gràfics il·luminadors que permeten al lector reflexionar sobre una gran multitud de temes: des del veritable estat del món fins a l'evolució de temes de gran actualitat com la desigualtat o el canvi climàtic. A cada capítol, no únicament es descriuen les nostres limitacions a l'hora de percebre la realitat, sinó que els autors també faciliten idees i consells per millorar la nostra relació amb la realitat, que d'això va precisament la filosofia *factfulness*.

Una lectura fonamental sobre les predisposicions del nostre cervell a l'hora d'aproximar la realitat i que, a més, ens fa veure clar, de per què el relat de nacionalistes, populistes i marxistes acostuma a trobar fàcil acomodament.